

PRVO POGLAVLJE

Uz pisak i zveket, vrata se zatvoriše i ostaviše ženu na autobuskoj stanici. Naizgled ravnodušna prema kiši koja je šibala, stajala je i posmatrala kako vozilo ponovo kreće, ubrzavajući dok je s naporom vijugalo nizbrdo. Tek kada je sasvim nestalo s vidika, zaklonjeno iza žbuna šipka, okrenula se i pogledala travnate brežuljke koji su se uzdizali s obe strane puta. Kroz talase kiše izgledalo je kao da su se stopili sa ispranim sivilom samog neba i bilo je teško reći gde prestaje trava, a gde počinju oblaci.

Čvrsto je privila kaput uz vrat i pošla, preskačući barice u izlokanom asfaltu na ivici puta. Iako nigde nije bilo ni žive duše, osećala se kao da je neko posmatra, i povremeno se nervozno osvrkala oko sebe. Njeno ponašanje uopšte nije bilo posebno tajanstveno – bilo koja mlada žena na tako izolovanom mestu verovatno bi bila jednako oprezna.

Iz njene pojave teško se moglo zaključiti ko je. Vetar joj je stalno bacao smeđu kosu na široko lice, zaklanjajući njegove crte velom koji se neprestano menjao. Odeća joj je bila neupadljiva. Da se bilo ko našao u blizini, verovatno bi pomislio da je iz tog kraja, i da se možda vraća kući, svojoj porodici.

Istina je bila sasvim drugačija.

Bila je to Sara Džerom, Kolonistkinja koja je bila u bekstvu da bi spasla sopstveni život.

Malo dalje niz put, iznenada je prišla ivici i bacila se kroz otvor u žbunu šipka. Doskočila je u malu rupu sa druge strane, pognula se i okrenula da bi mogla jasno da vidi put. Ostala je tako čitavih pet minuta, slušajući i posmatrajući, oprezna poput divlje zveri. Ali osim dobovanja kiše i zavijanja vetra u njenim ušima, nije bilo ničega. Zaista je bila sama.

Umotala je šal oko glave i iskobeljala se iz rupe. Brzo se udaljivši od puta, prešla je preko polja u zavetrini klimavog kamenog zida. Onda se popela uz strmu padinu, i brzim korakom stigla do vrha brda. Tu na vrhu, dok joj se silueta ocrtavala naspram neba, znala je da je izložena, i brzo je produžila dalje, u dolinu koja se pružala pred njom.

Svud oko nje, vetar je vitlao i saterivao kišu u čudne vrtloge poput malih uragana. Kroz sve ovo uspela je da krajičkom oka primeti nešto što ne pripada tu. Zastala je i okrenula se da bi samo nakratko nazrela bleđi obris. Podišli su je žmarci... taj pokret nije bio njihanje vresova ili vlati trave... njegov ritam bio je drugačiji.

Koncentrisala se na mesto pokreta dok nije shvatila šta ga je napravilo. Na drugoj strani doline malo jagnje je sad sasvim izašlo iz trave, haotično poskakujući između busenova. Dok ga je posmatrala, iznenada je potrčalo i sakrilo se u čestaru niskog drveća kao da ga je nešto uplašilo. Sara je ponovo pretrnula. *Šta ga je oteralo? Da li je u blizini bilo još nekoga – da li je tu još neko ljudsko biće?* Ukočila se, a onda opustila videvši kako jagnje ponovo izlazi na otvoreno, ovog puta zajedno sa majkom, koja je mirno pasla dok joj se mladunče privijalo uz bok.

Bila je to lažna uzbuna, ali Sara nije osetila olakšanje, niti je ikako pokazala da je to zabavlja. Pogled joj se nije zadržao na jagnjetu, koje je ponovo počelo da skakuće, runa mekog poput vate, za razliku od onog njegove majke, grubog i umrljanog blatom. U Sarinom životu nije bilo mesta za takvu razonodu, ni sada, *ni ikada*. Već je osmatrala drugu stranu doline, pokušavajući da uoči bilo šta što se ne uklapa u pejzaž.

Onda je ponovo krenula, pažljivo gazeći kroz keltski mir bujne zelene vegetacije i preko glatkog kamenja, sve dok nije stigla do potoka ušuškano u dnu doline. Bez oklevanja kročila je pravo u kristalno bistru vodu i skrenula tako da prati tok potoka, gazeći preko mahovinom pokrivenog kamenja kad god bi joj to omogućilo da se brže kreće.

Kako je nivo vode porastao, preteći da joj uđe u cipele, iskočila je nazad na obalu prekrivenu prolećnim tepihom zelene trave koju su pasle ovce. Išla je istim, neumornim korakom, i ubrzo ugledala zarđalu žičanu ogradu i uređenu stazu za koju je znala da se pruža iza nje.

Ugledala je ono zbog čega je došla. Na mestu gde je potok presecao stazu stajao je grubi, kameni most koji je, poluraspadnut, prosto vadio za popravkom. Prateći potok, pošla je pravo prema njemu, i u žurbi da što pre stigne, počela je da trči. Za nekoliko minuta bila je tamo.

Sakrivši se ispod mosta zastala je da obriše vodu s čela. Onda je prešla na drugu stranu, gde je stajala potpuno mirno i posmatrala horizont. Padalo je veče i ružičasti odsjaj tek upaljenih uličnih svetiljki počinjao je da se nazire kroz zastor drvoreda hrastova koji je skrivao sve osim vrha crkvenog tornja u udaljenom selu.

Vratila se na sredinu zaklona ispod mosta i pognula kad je kosom dotakla grubi kamen iznad sebe. Pronašla je nepravilni komad

granita koji je neznatno štrčao iznad površine. Počela je da ga izvlači obema rukama, cimajući ga gore-dole i levo-desno, sve dok se nije predao. Bio je veliki i težak kao nekoliko cigli, i ona je zastenjala od napora dok ga spuštala na tlo kraj svojih nogu.

Uspravila se i zavirila u prazninu, a onda gurnula ruku do ramena i počela da opipava rupu. Lica priljubljenog uz kamen, pro našla je lanac i pokušala da ga povuče. Koliko god da se trudila, nije mogla ni da ga pomeri. Opsovala je i, duboko udahnuvši, ukopala se da bi pokušala ponovo. Ovog puta je popustio.

Za trenutak, dok je jednom rukom vukla lanac, ništa se nije događalo. Onda je začula kako zvuk nalik na udaljenu grmljavinu dopire odnekud iz dubine mosta.

Pred očima su joj se ukazale dotad nevidljive šarke, zasuvši je malterom i mahovinom, i otvorio se prorez veličine vrata dok se deo zida pomakao unazad, a onda naviše. Začuo se poslednji, tupi zvuk, od koga se zatresao ceo most, a potom je sve utihnulo, osim žubora potoka i dobovanja kiše.

Kročivši u mračni otvor, izvadila je iz džepa svog kaputa malu baterijsku lampu na privesku za ključeve i upalila je. Krug blede svetlosti otkrio je da se nalazi u prostoriji od petnaestak kvadratnih metara, čiji je plafon bio dovoljno visok da je mogla da stoji uspravno. Osvrnula se oko sebe, primetivši oblačiče prašine koji su lenjo leteli poneseni strujanjem vazduha, i paučinu, debelu poput natrule tapiserije, koja je visila duž zidova.

Prostoriju je izgradio Sarin čukundeda godinu dana pre nego što je poveo svoju porodicu pod zemlju da započnu novi život u Koloniji. Kamenorezac po struci, upotrebio je svu svoju veštinu da bi sakrio ovu odaju unutar starog, ruševnog mosta, namerno odabравši mesto miljama udaljeno od bilo čega, na retko korišćenoj stazi između farmi. Sarini roditelji nisu mogli da joj odgovore na

pitanje čemu toliki trud. Ali kakva god da mu je bila prvobitna namena, ovo je bilo jedno od veoma malog broja mesta na kojima se osećala zaista bezbedno. Bila u pravu ili ne, verovala je da je ovde niko nikada neće naći. Skinula je šal i protresla kosu, dozvolivši sebi da se opusti.

Bat njenih koraka po prašinom prekrivenom podu prekinuo je grobnu tišinu kad se uputila prema uzanoj kamenoj polici na zidu naspram ulaza. Sa obe strane police nalazile su se dve zardale, uspravne gvozdene šipke, čije su vrhove prekrivale navlake od debele kože.

„Neka bude svetlo”, rekla je nežno. Pružila je ruku i istovremeno strgnula obe navlake, otkrivši dve svetleće kugle, pričvršćene za vrh svake šipke crvenim, gvozdenim kandžama sa kojih se krunila rđa.

Iz ovih kugli, ne većih od mandarine, zasjala je sablasna, zelena svetlost tako jaka da je morala da zakloni oči. Kao da se njihova energija dugo nakupljala ispod kožnih pokrivača pa su sada uživale u novostečenoj slobodi. Protrljala je jednu od sfera vrhovima prstiju, i blago uzdrhtala osetivši njenu hladnu površinu, kao da joj je taj dodir predstavljao vezu sa skrivenim gradom u kom su ove kugle bile deo svakodnevice.

Koliko je samo bola i patnje istrpela pod ovim svetlom.

Spustila je ruku na vrh police i obrisala debeli sloj prašine i zemlje koja ju je prekrivao.

Baš kao što se i nadala, napipala je malu, plastičnu vreću. Osmehnula se, uzela ju je i otresla od prašine. Vrećica je bila zavezana u čvor, koji je brzo odmrsla hladnim prstima. Izvukavši uredno presavijen komad papira iz vrećice, podigla ga je do nosa i pomirisala. Bio je vlažan i memljiv. Poruka je očigledno stajala unutra nekoliko meseci.

Iako ne bi našla nešto unutra svaki put kada bi došla ovamo, ipak se ljutila na sebe što nije došla ranije. Ali retko je dopuštala sebi da dolazi češće od jednom u šest meseci, jer je ovaj proces „skrivenog poštanskog sandučeta” dovodio u opasnost sve koji su u njemu učestvovali. Ovo su bili jedini trenuci u kojima je stupala u kontakt sa bilo kim iz njenog prošlog života. Uvek je postojao rizik, ma koliko mali, da je neko pratio kurira kada je napustio Koloniju i izašao na površinu u Hajfildu. Nije smela da zanemari ni mogućnost da su ga uočili na putu od Londona ovamo. Ništa nije smela da uzme zdravo za gotovo. Neprijatelj je bio strpljiv, neverovatno strpljiv i proračunat, i Sara je znala da nikad neće odustati od namere da je uhvati i ubije. Morala je da ga pobedi na njegovom terenu.

Bacila je pogled na sat. Uvek je do mosta dolazila i odlazila drugim putem, i nije imala mnogo vremena da pređe preko polja do obližnjeg sela u kome je hvatala autobus do kuće.

Trebalo je da pođe, ali žeđ za vestima o njenoj porodici bila je suviše jaka. Ovaj komad papira bio joj je jedina veza sa majkom, bratom i dva sina – poput pojasa za spasavanje.

Morala je da zna šta piše u poruci. Ponovo ju je pomirisala.

Osim potrebe da sazna bilo koju informaciju o njima, još nešto ju je vuklo da prekrši pažljivo osmišljenu proceduru koju je precizno ponavljala svaki put kad bi došla do mosta.

Papir kao da je imao nekakav drugačiji, neprijatan miris, koji je odskakao od vonja mešavine buđi i plesni vlažne odaje. Bio je oštar i neprijatan – zadah *loših vesti*. Predosećanja su je ranije dobro služila, i ni ovog puta nije htela da ih zanemari.

Uz sve veći osećaj užasa, zagledala se duboko u svetlost najbliže kugle, premećući komad papira po rukama dok se borila protiv poriva da ga pročita. Potom je, zaprepašćena sopstvenom slabo-

šću, napravila grimasu i razvila papir. Stojeći ispred kamene police, pogledala ga je pod zelenkastim svetlom.

Namrštila se. Prvo iznenađenje bilo je to što poruka nije pisana rukom njenog brata. Ovaj dečji rukopis bio joj je sasvim nepoznat. Tam joj je *uvek* pisao poruke. Njen predosećaj je bio tačan – odmah je znala da nešto nije u redu. Okrenula je papir na drugu stranu i bacila pogled na kraj poruke da vidi da li se neko potpisao. „Džo Vejts”, izgovorila je glasno, sa sve većim osećajem nelagode. To nije bilo u redu; Džo je povremeno bio kurir, ali poruka je trebalo da bude od Tama.

Ugrizla se za usnu sa strepnjom i počela da čita, pogledom preletevši prvih nekoliko redova.

„O, blagi bože”, uzdahnula je odmahnuvši glavom.

Ponovo je pročitala prvu stranicu pisma, nesposobna da prihvati to što vidi, govoreći sebi da je sigurno pogrešno razumela, ili da je u pitanju nekakva greška. Ali bilo je jasno kao dan; jednostavne rečenice nisu ostavljale mesta nikakvom nesporazumu. A nije imala ni razloga da sumnja u to što je tu pisalo – ove poruke bile su jedino na šta je mogla da se osloni, konstantna stvar u njenom nemirnom i promenljivom životu. One su bile razlog što je nastavljala da živi.

„Ne, ne Tam... *ne Tam*”, zakukala je.

Kao da ju je neko udario, klonula je na kamenu policu, naslonivši se na nju da bi ostala na nogama.

Uzdahnula je, duboko i isprekidano i primorala sebe da okrene drugu stranu i pročita ostatak pisma, žestoko odmahujući glavom i mrmrlajući: „Ne, ne, ne, ne... to nije moguće...”

Kao da prva stranica nije bila dovoljna, na drugoj je bilo još više vesti koje je morala da proguta. Uz jecaj se odmakla od police i pošla ka sredini prostorije. Lagano se njišući, obuhvatila je ramena rukama, podigla glavu i pogledala ka tavanici.

Iznenada je osjetila potrebu da ode odatle. U paničnoj žurbi izletela je kroz vrata. Ostavljajući most iza sebe, nije se zaustavljala. Dok je slepo teturala uz potok, tama se brzo spuštala, a kiša je i dalje uporno rominjala. Nije znala, niti je marila, kuda ide, klizajući se i posrćući po mokroj travi.

Nije odmakla daleko kad joj se noga slučajno omakla sa obale i uz pljesak se stropoštala pravo u potok. Pala je na kolena, a bistra voda dosegla joj je do struka. Ali njena tuga bila je tako duboka da nije ni osjetila koliko je voda hladna. U glavi joj se vrtelo, kao da je bila u najstrašnijoj agoniji.

Učinila je nešto što nije radila od onog dana kada je pobjegla na Površinu, kada je napustila svoja dva mala sina i muža. Počela je da plače, pustivši prvo samo nekoliko suza, a onda više nije mogla da se zaustavi. One su joj potekle niz obraze poput bujice koja je probila branu.

Plakala je i plakala sve dok nije ostala bez suza. Njeno lice bilo je maska ledenog besa kad se najzad polako uspravila, boreći se sa bujicom potoka. Mokre šake stisnula je u pesnice, podigla ih ka nebu i vrisnula koliko je grlo nosi. Hladan, iskonski krik odjeknuo je praznom dolinom.